

Milyen volt az idei tél?

A tapasztalat egybehangzó választ ad rá: szokatlanul száraz és rendkívül enyhe. Kíváncsiak lévén, mit mondanak ugyanerről a tudomány emberei, elmentünk hallgatónak a Meteorológiai Társaság szegedi csoportjának előadójára a József Attila Tudományegyetemen.

Dr. Péczely György, a tudományok doktora, a meteorológiai intézet igazgatóhelyettese 192 tél mérési adataira támaszkodva azt állapította meg, hogy a mostanihoz hasonló vagy ennél enyhébb tél esélye mindössze 5 százalék, legfeljebb 20 évenként egyszer fordulhat elő, ha az átlagszámítások törvényeire hagyatkozunk. 1780 óta 97 telet jegyeznek a megfigyeléseket rögzítő írások, legenyhébb az 1950-51. évi volt. Akkor a három tél hónap — december, január és február — átlaghőmérséklete plusz 3,5 fok volt, most „csak” plusz 2,9. Ha az idei tél minden napjának középhőmérsékletét az azonos napok sok évi átlagával vetjük össze, az derül ki, hogy a három hónap 75 napja lényegesen melegebb volt az átlagnál. December 22-én például 12 fokkal mutatott többet a hőmérőnk, mint más években.

A népi időjósítás 60 napos periódusra épülő törvényét — Katalin, karácsony és gyertyaszentelő jóslásai erre alapoznak — a tudományos megfigyelést most is igazolta.

A téli csapadékmennyiséget a számításokhoz alapul vehető pontossággal és rendszerességgel 1900-tól jegyzik. Az adatok összevetéséből az tűnik ki, hogy tízevenként egyszer fordulhat elő a mostaninál szárazabb tél. (Ezt természetesen nem úgy kell érteni, hogy minden tíz évben elő is fordul, vagy éppen a tizedik évben fordul elő.) A három hónap alatt

összesen 68 milliméter csapadék hullott. Sokkal szárazabb volt ennél az 1948-49-es év tele, akkor csupán 36 millimétert mértek három hónap alatt. Lényeges szempontja azonban a megfigyeléseknek, hogy századunk említett legszárazabb telét is csapadékosabb nyár előzte meg, a mostani előzménye azonban páratlan. Az elmúlt esztendő mind a tizenkét hónapja szárazabb volt az éves átlagnál, a talajnedvesség ennél fogva aggasztó szintre csökkent.

Az enyhe idő és a csapadékhány mellett külön említésre méltó a valóban páratlan hőszegénység. Az ország területének döntő többségén a három téli hónap egyikében sem hullott hó, a novemberi pedig egy-kettőre elolvadt.

A talajnedvesség adatainak ismertetése helyett elég annyit mondanunk, hogy minden négyzetméternyi területre száz-százötven liter öntözővíz kellene ahhoz, hogy a tavaszi induláshoz elegendő vizet kapjon a talaj. Átlagos esztendőben ez a vízmennyiség egész évre elég öntözésre. Az is következik ebből, hogy átlagos évben reménykedve is duplája kell tehát idén.

Ehhez a témához kapcsolódott kiegészítő előadásában Takács Ferenc, az Állami Gazdaságok Békes-Csongrád megyei Központjának igazgatóhelyettese hangsúlyozta, hogy egyetlen kivétel ut az öntözés lehet — az is addig, amíg vizet adhatnak folyóink. A búzavetések mostani állapota szerint öntözés vagy megfelelő csapadék mellett még számíthatunk jó termésre; cukorrepében köztalaj is nagy pusztítást okoz a szélverés — elviszi a magot is, vegyszert is a szomszédos táblákra —; takarmánynöve-

nyeink tűrőképessége napokban mérhető csak; a rizstermelők pedig agódnak, hogy nem tudják majd folyóvízzel táplálni a telepeket. Gyümölcs- és szőlőállományunk is érzi a szárazságot csakúgy, mint a váratlanul jött kései fagyok hatását; a zöldségtermesztésünk egyébként sem képzeltető el öntözés nélkül, most különösen fontos a hiányzó esőt csevékből pótolni.

Megnyugtató megoldást területeinkön — hangoztatta az előadó — a vízgazdálkodási rendszer teljes kiépítése hozhat.

H. D.

Többet termel a szénsavgyár

Befejező szakaszába érkezett a répcelaki szénsavgyár új tisztítóoszlopának az építése. Előreláthatólag májusban kezd el a termelést: óránként 4—5 tonna tisztított szénsavat ad. Hazánkban teljesen új technológiával tisztítja majd a természetes széndioxidot. Ez lesz a gyár második tisztítóoszlopa az emlékeztető robbanás után.

A melegebb idő beköszönével várhatóan ismét nő a patronigény. Ennek érdekében az idén 45 millió új patron vásárol a gyár a Bakkony Művektől és Csahszio-vákiattól. A gyár töltőgépei csúcsidejében éjjel-nappal dolgoznak.

Ha egyszer kötelező...!

A külföldre utazó autósoknak gépkocsi-kiviteli engedélyt kell felmutatni országhatárainkon. Ez a gépkocsi útlevél. Kiváltása tehát kötelező.

Másodmagammal — mint kivétel — a sor végére kerültem igaz, hogy kedélyes beszélgetés közben zajlott a formázások intézése, de a megnyitásra való várással, meg a sor végére száműzetéssel újabb háromnegyed órát elraboltak. Rádásul a tanulság: ami kötelező, abban sem vagyunk egyenlők.

Telefonált a szerkesztőségbe egy olvasónk. Nézzük meg, hogy intézik ezt Szegeden. Ha nem haragszunk, nem árulja el, hol történik, nyomozzuk ki ugyanúgy, mint az utazni szándékozó autósok.

Csak azt tudnám, hogy miért játszik az Autóklub hatóságot? Mert ha kirándulást szervez, vagy előadást, vagy szervizelőséget bízott, abban nem lehet egyenlő előnyöket kérni azoktól, akik tagdíjat fizetnek a klubnak. Klubtagnak lenni nem kötelező, legyen tag, akinek kedve van hozzá.

De ami minden külföldre utazó állampolgár számára kötelező — ha a belévkönyv tagja, ha az Autóklub tagja, ha az Autóklub tagja, akkor is — ott az egyenrangú kiszolgálás is kötelező! S igeza van panaszkodó olvasónknak: ezen nem szeretnének a szegedi autósok senkivel sem vitatkozni. Sem az ügyintézővel, sem az Autóklub vezetőivel!

Szöke Mária

A DEFAG-ügy következményei

Tavaly, év végén lapunkban is beszámoltunk a DEFAG több vezetőjének lakásmanipulációjáról.

A Csongrád megyei NEB vizsgálata, valamint a lapunkban megjelent írás nyomán az ügyben a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium fegyelmi vizsgálatot folytatott. Kántor Jánost, a DEFAG igazgatóját fegyelmi határozattal mentették föl igazgatói tisztéből, és a budapesti Erdő- és Fagazdasági Egyesülethez helyezték át, beosztott munkakörbe. Komlós Sándor igazgatóhelyettesét ugyancsak felmentették beosztásából, s egyúttal a DEFAG műszaki-gazdasági tanácsadójává helyezték át telephelyének (Szeged) megváltoztatása nélkül. Banadics István erdőművelési osztályvezető megrovásban részesült. Kálit József műszaki osztályvezetőt, mivel cselekménye különösen súlyosnak bizonyult, fegyelmi úton elbocsátották a vállalatól. Földi János gépkocsivezető ellen vétség hiányában megszüntették az eljárást.

A minisztérium a fegyelmi eljárás keretében megállapította, hogy az említettek visszaéltek beosztásuk lehetőségeivel, hatáskörüket túllépték. A népi ellenőrzési bizottság által fölvetett, s cikkünkben is megírt vizsgálataik bebizonyosodtak. Mivel a volt vezetők magatartása a vállalat életére is kihatott, ügyükkel együtt a DEFAG egész tevékenységét ellenőrizték.

A DEFAG igazgatói teendőinek ellátására Schmall Ferenc — a MEM Erdészeti, Faipari és Műszaki Fejlesztési Osztályának volt vezetője kapott megbízást. Mint megtudtuk, a DEFAG-nál átszervezték az irányítói munkaköröket, az eredetileg négy igazgatóhelyettesi beosztásból kettőt

alakítottak ki. Schmall Ferenc igazgató közölte: a szolgálati lakásokra fordított indokolatlan költségeket a fegyelmi eljárás alapján megtérítették.

Tisztatáj-est KÉPERNYŐ

Két jó műsort láttunk a keddi esti képernyőn. Két vérbeli televíziós adást, a bravúr szükségének legcélszerűbb jele nélkül, poztalanul, mégis érdekesen, vonzóan. Az egyszemélyes Fórumon Komocsin Zoltán, az MSZMP KB titkára ült a műsorvezető Sugár András balján, szemben a csepeli munkásotthon jó félszázas, és a tévé több milliós közönségével, hogy a naponta új arcát felmutató nemzetközi politikai élet simább és bonyolultabb összefüggéseiről, pártunk politikájának tendenciáiról a beküldött kérdésekre a lehető legközérthetőbben fogalmazott válaszokat adják. A Fórum az utóbbi idők egyik legsikeresebb televíziós vállalkozása, úgyessen épít hídát a legmagasabb szintű politika és a közvélemény érdeklődése közé, kár, hogy még ez a népszerű adás is általában műsoridő-nehézségekkel küzd. Így aztán a befutott kérdések tekintélyes hányada ebben a körben válasz nélkül marad.

Az ízléssel muzsikáló Hacki Tamás és együttese, az Ex Antiquis műsora után vetítették le a jubiléi Tisztatájról készült ri-

Liebmann Béla felvétele

Dr. Illia Mihály, dr. Havasi Zoltán és a riportert, Dorogi Zsigmond, a Tisztatáj-est képernyőjén

portfilmet, mely a hasonló típusú és témájú adásokhoz viszonyítva átgondoltabb, tartalmasabb programot adott. Dorogi Zsigmond híányoztak, ráadásul, hogy többüknek idén kötetlen meg) — jóval kedvezőbb, tartalmasabb képét kapunk, mint ha csupán az elhangzottakat méltatjuk. Ez utóbbitól maradván: a Mocsár Gáborral folytatott beszélgetésből például mi, szegediek is sok érdekes gondolatokat kaptunk az olajról, az olajmunkásokról, vagy dr. Illia Mihálytól a szegedi hagyományok szerepéről, konkvenciájának értelmezéséről, hatásának fokáról.

Mindent összevetve, és legfőképpen a Szeged zenei életéről közelmúltban sugárzott adáshoz hasonlítva, a keddi Tisztatáj-est kedvezőbb, realitásabb, értékesebb panorámáját adta városunk és környéke kultúrájának.

N. I.

portfilmet, mely a hasonló típusú és témájú adásokhoz viszonyítva átgondoltabb, tartalmasabb képét kapunk, mint ha csupán az elhangzottakat méltatjuk. Ez utóbbitól maradván: a Mocsár Gáborral folytatott beszélgetésből például mi, szegediek is sok érdekes gondolatokat kaptunk az olajról, az olajmunkásokról, vagy dr. Illia Mihálytól a szegedi hagyományok szerepéről, konkvenciájának értelmezéséről, hatásának fokáról.

Mindent összevetve, és legfőképpen a Szeged zenei életéről közelmúltban sugárzott adáshoz hasonlítva, a keddi Tisztatáj-est kedvezőbb, realitásabb, értékesebb panorámáját adta városunk és környéke kultúrájának.

N. I.

Tanári hangverseny

A zeneiskola bérleti hangversenyén kedden este Kemény Erzsébet és Szél Pálné tanárok magas színvonalú műsorra szereztek gyönyörűséget hallgatójaiknak. Kemény Erzsébet kitűnő képességű zongorista, jól csiszolt technikai felkészültséggel és a különböző stílusok átéléséről tanúskodó, érett előadással. Bach-játéka a fűga alapos ismeretét mutatta be, de igazi elemében volt egy sorozat Liszt-mű interpretálásában is. A XIII. Rapszódia bravúr rögtönzése után a Spatallio belsejüket simogató költősége ragadta el a közönséget. A nagy művészi teljesítmény a h-moll ballada volt, szikrázó színeivel és szinte zenekari dinamikájával. Két Debussy Prelude közül az Elsüllyedt katedrális századunk nyelvének értéséről és sziporkázó

tartalmának hű tolmácsolását adott bizonyítást. Nagy sikert aratott Papp Lajos három rondójával is.

Szél Pálné jól kiegyenlített hangú dalénekes, aki Mozart operáiban is otthonos. Schumann Asszonyszerelmem, asszonysors dalciklusa a költő Chamisso talán legmélyebb alkotása, amelyhez a zeneköltő Schuberttel egyenrangú muzsikát írt. Ebben a darabban az előadót és kiválóan alkalmazkodó kísérőjét, Aracsi Lászlónét teljes elismerés illeti. Meglepetés volt a Zerlina, Don Juan-kettős, cirellált tolmácsolása. Ebben, a zeneileg és hangilag egyformán színpadra termett dr. Kis Ernőre figyelhetünk fel, aki még a Pamina—Papagenoduettel fokozta a klasszikus ének kamarazenei hatását.

Szatmári Géza

Egyetemi színjátszók találkozója

Közel 500 fős kolos és egyetemista színjátszó érkezik Szegedre az április 5-e és 8-a között megrendezésre kerülő Egyetemi és Főiskolai Színjátszó Fesztiválra. A József Attila Tudományegyetem által rendezendő fesztiválra hazánk felsőbboktatási intézményeiből 34 irodalmi színpad és színjátszó együttes jelentkezett. Az előzürizések eredményeként 21 együttest hívtak meg a kétvétenként megrendezésre kerülő nemes versenyre. A négynapos rendezvénysorozatán itt lesznek hazánk egyeteminek, tanárképző főiskoláinak, tanítóképző intézeteinek és műszaki fő-

iskoláinak legjobban dolgozó irodalmi színpadai és színjátszó csoportjai.

A bemutatósorozat mellett éjszakai előadásokat is szerveznek versenyen kívül, melyeken többek között bemutatkozik a lengyel turnéi Jan Kopernikusz-egyetem színjátszó együttese is. Szakmai előadások és viták teszik tartalmasabbá a fesztivál programját. A zsűriben neves kritikuskokat és színházi szakembereket kértek fel. A bemutatók színhelye a JATE Auditorium Maximuma lesz. Városunk felsőbboktatási intézményeit az Egyetemi Színpad képviseli.

Tudományos ülés a kórházban

A sebészi peritonitis gyógyításának idősebbi kérdéseiről rendez tudományos ülést a Szeged megyei Városi Tanács Kórháza ma, csütörtökön délután 6 órai kezdettel a kórház Pulcz utcai kultúrtermében. Az ülésen dr. Szabó Dénes, dr. Török Gabriella, dr. Csaj-

bók Ernő, dr. Pécsé Mária, dr. Takács Lajos, dr. Csizmadia Alice és dr. Örsvári László referátumai hangzanak el. Üléselnök dr. Peirri Gábor professzor, a szegedi orvosegyetem I. számú sebészeti klinikájának igazgatója lesz.